

25. jul 2021.

Pamiatka na Vladimíra a Zuzku Dolinay

Stalo sa 1. Septembra. Nielen, že sa vtedy Vlado Dolinay narodil a teda to tak trochu preduřčilo jeho učiteľskú kariéru, ale zároveň je to názov jednej z jeho najobľúbenejších kníh. Kniha Pavla Rankova, ktorej dej zo školského prostredia sa odohráva vždy okolo 1. Septembra. V anotácii sa píše: Román o láske, pokiaľ ju vyššia moc povolila. Môže sa zdať, že v príbehu Vlada Dolinaya vyššia moc zasiahla priskoro, ale to, čo v ľuďoch stihol zanechať bude žiť ešte mnoho ďalších prvých septembrov.

Vlado už v mladom veku začínal ako dobrovoľník s mládežou a aktivista v jeho rodnej Petržalke spolu so svojou manželkou Zuzkou. Od vždy sa zaujímal o spoločnosť a veci verejné a namiesto toho, aby sa nechal odradiť neriešiteľnosťou nejakého problému, tak práve naopak ho to vždy lákalo pre tú vec spraviť absolútne maximum. Nemal problém ísť proti prúdu a kludne aj názoru obľúbenejšej väčšiny, ak to bolo pre niečo, čomu naozaj veril. Táto vlastnosť by automaticky mala naznačovať, že mal dosť nepriateľov, keďže nebol ten, ktorý pritakával. Ale naopak, mal totiž veľkú citlivosť dať každému s kým sa bavil najavo, že ho ich názor zaujíma a záleží mu na ňom. Napriek tomu, že mohol byť na úplne opačnej strane názorového spektra.

Vlado bol však nenápadný bojovník, ktorému nechýbala pokora, no jedna z vecí, na ktorej mu špeciálne záležalo a ktorú vnášal do všetkého bolo stmelovať a scitlivovať. A práve toto robil aj prostredníctvom témy slovenských menšín v zahraničí, ktorá bola jeho srdcovou. Stalo sa tak potom, ako pôsobil niekoľko rokov ako učiteľ slovenského jazyka v slovenskej menšine v Rumunsku. Vlado vo svojich žiakoch v Rumunsku a komunite celkovo zanechal kus seba, no slovenská menšina zas zachovala kus seba v ňom. Odvtedy sa nadchol pre tému slovenských menšín v zahraničí na území bývalého Rakúsko Uhorska. Bol to

totiž pekný príklad toho, že človek nemusel vystrčiť päty z domu a len dôsledkom zmeny hraníc sa stal občanom inej krajiny. Táto zmena však nemusela za každých okolností znamenať problém a práve tieto krajiny dokázali byť príkladom toho, ako môže byť menšina obohatením pre väčšinu krajiny. Vlado to veľmi rád používal aj ako pozitívny príklad pre Slovensko a pre chápanie menšín tu na Slovensku. Vždy rád vravieval, že Slovensko nie je len od Tatier k Dunaju, ale omnoho viac.

Myšlienku tolerancie menšín a insitné umenie slovenskej menšiny v Srbsku rozvinul aj prostredníctvom komunitného centra Kalab, ktoré spolu so svojou rodinou v roku 2016 založil. V tomto priestore nielen, že pravidelne organizoval práve výstavy insitného umenia Slovákov zo Srbska, ale organizovali aj rôzne workshopy pre školy a verejnosť na tému tolerancie menšín, diskusie, premietania filmov či kreatívne dielne pre širokú verejnosť a to všetko vo svojom voľnom čase. Napriek tomu, že ako spomíname vyššie bol nenápadný bojovník, tak paradoxne sa z dobrovoľníka a aktivistu neskôr stal učiteľ, miestny, mestský a župný poslanec, asistent starostky a napokon, aj keď len na chvíľu, štátny tajomník na Ministerstve kultúry.

Vlado sa aktivizoval a pomáhal na všetkých frontoch, no nikdy pre neho nebolo dôležité rozprávať o tom, čo presne spravil, no chcel aby zaňho hovorili hotové skutky. O jeho veľkosti sa mnoho ľudí dozvedelo, až keď odišiel, no zároveň bol jeho život veľmi pekným príkladom toho, ako ľudí naprieč rôznymi názorovými spektrami spojiť.

Vladov odkaz zostáva žiť v mnohých ľuďoch, ktorých stretol a ovplyvnil a jeho začaté aktivity pretrvávajú aj vo vyššie spomínanom komunitnom centre Kalab, ktoré môžete aj vy navštíviť.

MICHAL BABINČAK PHOTOGRAPHY

Ak by raz niekto potreboval zvizualizovať bezprostrednosť v osobe, tak by to bola práve Zuzka. Nemala problém v jeden večer dostať nápad na nový projekt a na druhý deň ráno už pracovať na realizácii. A všetky tie nápady a projekty boli vždy na pomoc druhým či zlepšenie nejakej spoločenskej situácie a hlavne často týkajúce sa vzdelávania detí či dospelých. Bola vždy veľmi myslou slobodná a pre mnoho ľudí vzorom, pretože nebola tou, ktorá rozdávala rady, ale dokázala človeka vypočuť a skôr ho nechať nájsť tú jeho cestu.

Bolo niekedy náročné stíhať toku zmien či nápadov, lebo to nebolo úplne štandardné, ale to jej žitie TU a TERAZ (žitie pre prítomnosť) mnohým pomáha zvládať lepšie jej odchod. Pretože ak si niečo s niekým kedykoľvek potrebovala povedať, zažiť, vyskúšať a možno aj vyhovoriť, tak to robila hneď v tej chvíli. Nečakala na vhodnú chvíľu a zbytočnosti. Práve vďaka tomu aj keď čas s ňou sa môže zdať krátky, tak ľudia s ňou stihli prežiť veľmi veľa.

Napriek tomu, že bola známa bezprostrednosťou a vnútornou slobodou tak zároveň bola nesmierne zorganizovaná a zodpovedná.

Ľudia ju často vnímali tak, že čoho sa dotkne, to jej ide a to hneď funguje. Čo vymyslí, to je dobré, no ona si si to nikdy nejak nepripúšťala. Napriek jej veľkému talentu, šikovnosti a veľmi kreatívnej duši dokázala byť aj v úzadí a byť podporou Vladimu v naplňaní aj jeho snov. Práve ona bola

aj najväčšou podporou a spoluiniciátorom projektov, ktoré Vladko robil. A dovoľím si s kľudným svedomím povedať, že nebyť nej, Vladko by nebol tam, kde bol a nebol by tam tak skvelý.

Potom sa stala mamou a aj tam, napriek tomu, že vždy vravela, že veď robí veci len prirodzene, sa stala inšpiráciou pre mnohé iné maminy.

Pre človeka, ktorý ju sledoval zvonku sa mohlo zdať, že má dokonalý a bezproblémový život, no ty ona pritom za ten krátky čas dokázala mať toľko životných skúšok, z ktorých každá jedna dokáže človekom veľmi otriasť a mnoho ľudí by sa už ani nedokázalo postaviť a ísť ďalej, no ona naopak si v tých situáciách motivovala a ubezpečovala ostatných.

Vždy sa rada podelila o nápady, rady a inšpirácie a nikdy nepotrebovala protislužbu.

A to do posledného momentu. Jej odkaz žije v nás, no jej srdce bije v tele ďalšieho človeka.

Jej životné krédo, ktoré je tak veľmi aktuálne aj v tomto momente bolo: Prijmi všetko ako ide, všetko má svoj zmysel.

Tieto slová ná všetkým zostávajú inšpiráciou aj dnes a taktiež jej obľúbené Carpe Diem!